

MUTRIKUKO HERRI-ALDIZKARIXA
2008ko martxoa - 71. zenb.

KALAPUTXI

2008ko
Zuhaitz eguna:
**400 zuhaitz
gehiago
herrian**

ahots
ezaguneko
ezkutuko
aurpegia

AGURTZANE URRIOLABEITIA PAGOAGA

**MUSIKA
AIREAK
EGUNETAN**

**BERDEL
EGUNERAKO
AUZOLANEAN**

**GIZARTEA
ETA
ELEIZA**

1- Aurpegi eta gorputzeko tratamenduak

2- Masajea :

- Estetikoa
- Terapeutikoa

3- Drenaje linfatikoa

4- Depilazioak :

- Beroa
- Hotza
- Elektrikoa
- Laserra

5- Pedikura - Manikura

6- Makillajeak

7- Mikropigmentazioa

8- Hidromasajea

9- Konsulta medikoa

10- Dietista

Pisua
kontrolatzeko
dietistaren kontsulta.

Zure itxura hobetu
gure aholku
eta
gorputz tratamenduekin!

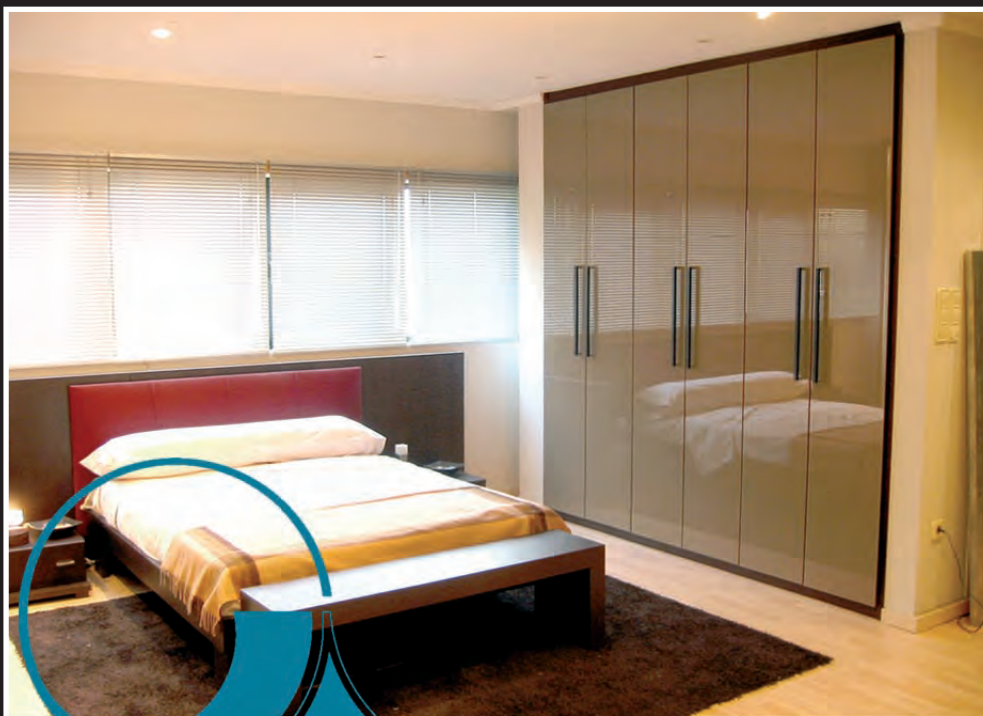
Estetika eta Terapia Institutua

Zeure gorputzeko azal
goxoaz gozatzeko
gorputzeko edozein
ataletan
depilazio azkarra,
progresiboa eta
segurua

**LASERRAREN
PLAZERRA
PROBA EZAZU!**

ESKAINITZA BEREZIAK!

Beheko Plazan, 5
Tlfnoa.: 943 60 42 29
20830 Mutriku

akilape

Mijoa Industrialdea z/g 20830 Mutriku Tfnoa: 943 60 43 34 -Faxa: 943 60 40 76

Kalaputxi hilabetekaria

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
20830 MUTRIKU

Telefona: 943 60 34 68 / 635 74 83 93

e-maila: kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea: Mutrikuko udala

Tirada: 2.000 ale

Lege Gordailua: SS-787/01

ISSN: 1579-4792

Maketazioa: 11barri.

Inprimategia: GERTU. Oñati.

Banaketa: Mutrikuko Institutuko
azken mailako ikasleak

Kalaputxi ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen eta
iritzien erantzunkizunik.

Eskerrak ematen dizkizue aldizkari hau
kaleratzea posible egin duzuen guztioi

Mutrikuko Udaleko Euskara
Batzordeak diruz lagundutakoa

Gipuzkoako Foru Aldundiak
diruz lagundutakoa

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA SAILA
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza -k

diruz lagundutakoa

a u r k i b i d i a

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6-7
Bi hitzetan	8-9
Komikixa	9
Auzolanian	10-11
Historixa	12
Karenka	14-15
Gizartia	16-17
Hezkuntza	18-19
Txorixak	20-21
e-gazte	22-23
Zorion agurrak	24
Argazki zaharrak	25
Agenda	26

IRITZIA

GORPUTZA KONTUAN EDUKITZEN HASITA, HANKAK ZERGATIK EZ?

Orain gutxi emakume guztiak, euren gorpuzkera kontuan edukita, hiru multzo-tan banatzeko sistema sortu dute. Horrela bada, diaboloa, zilindroa eta kanpaia izeneko hiru talde ezberdindu dituzte. Diaboloa omen da gorpuzkera politena; baina izena, bera, ez dakit ba nik, oso polita ote den...

Hiru taldeak sortuta, eztabaida ere piztu dute. Diseinatzaileek diotenez, ia-ia ezinezkoa da arropa taila guztietarako hiru tipoak moldatzea. Batzuk haserre daude, euren diseinuak ez direlako ondo geratzen tamaina guztietan.

Ez naiz eztabaida horretan sartuko. Niri ere gertatu izan zait arropa erostera joan eta gorpuzkera ondo geratzen zaidanik ez topatzea. Eta alde batetik poztzen naiz emakume guztion gorpuzkera kontuan eduki behar badituzte arropa egiterako orduan.

Baina nik beste eskakizun bat egin nahi dut. Arropa polita soinean ondo geratzea garrantzitsua den bezala, hankak ondo jantzita joatea ere garrantzitsua delako. Eta beti ez da erraza izaten. Batez ere, hanka "handia" badaukazu. Izan ere, emakumezkoetan 41 tailatik gorako oinetakoak topatzea ez da lan erraza! Eta asko eta asko, oinetako "femeninoak" ezin jantzita egoten dira; gizonezkoen taila dutelako. Eta ez pentsa gutxi direnik hanka handiak dituzten emakumeak. Gero eta altuagoak izanda, hanka ere proportzioan handitzen joaten da-eta normalean.

Beraz, arropa guztiak moldatzen hasi aurretik, asko eskatzea al da oinetakoak taila bat handiagora arte egitea?

Nik eskatu, eskatu dut. Orain, dagokionak egin dezala ahal duena.

Edurne Burgaña

intereseke telefonoak

OSASUNA

Anbulategia (Osakidetza).....	943 60 43 00
DYA Mutriku.....	943 60 33 17
DYA zentrala.....	943 46 46 22
Mendaroko ospitala.....	943 03 28 00
Odol emaleen taldea.....	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika.....	943 19 50 26
Lon Apraiz botika.....	943 60 32 50
Larrialdiak.....	943 461 111

ADMINISTRAZIO BULEGOAK

Udaltzaingua.....	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Udaletxea.....	943 60 32 44
Turismo bulegoa.....	943 60 33 78
Posta zerbitzua.....	943 60 30 44
Bake Epaitegia.....	943 60 70 49
Itsas etxea.....	943 60 34 00

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola.....	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea.....	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua.....	943 60 36 27
Udal euskaltegia.....	943 60 30 94
Musika eskola.....	943 60 37 80
Haur eskola publikoa.....	943 60 41 19

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua.....	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza.....	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza.....	943 60 38 71

ZEBITZUAK

Pesa.....	902 10 12 10
Eusko Trenbideak.....	902 54 32 10
Loiuko aireportua.....	905 50 50 05
Hondarribiako aireportua.....	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia.....	943 60 41 82
Kiroldegia.....	943 60 31 75
Gasolindegia.....	943 60 32 10
Miruaiz Frontoia.....	943 60 46 79

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
	Zapatuak	10:00 / 16:30
	Jai egunak	10:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
	Zapatuak	11:30 / 19:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

AUKERAK:

1. BIZKAIBUSen autobusa hartu Ondarroan:
1- 6:10ean hasi eta 20:10 arte orduro.
2- 6:40ean hasi eta 19:40 arte orduro.

2. PESAren autobusa hartu Eibarren, haraino Euskotrenen

DEBARA

Astegunetan: 7:20tik 21:20ra, orduro / Jai egunetan: 8:20tik 21:20ra. orduro

ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro / Jai egunetan: 7:55etik 20:55era, orduro

Trenak

Tren guztiak, adierazitako lehenengo ordutik aurrera, **ORDURO**

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik 6:44-7:44-...-21:44

Donostiatik 5:47-6:47-...-20:47

Jai egunetan 8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik 6:43 -7:43 -...-20:43

Bilbotik 6:00 -7:00 -...-20:00

Jai egunetan 8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik 6:43 / 7:43 / ... / 21:43

Eibartik 6:13 / 7:13 / ... / 21:13

Jai egunetan, 8:43etan hasiko da

Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako Botikak (Mutriku – Deba)

MARTXOA

14tik 16ra	Amaia Zalduegi (Otxagabia)
17tik 20ra	Lon Apraiz
21etik 23ra	Javier Otxagabia
24tik 27ra	Amaia Zalduegi
28tik 30era	M. Cristina Riveiro (Lon)
31	Javier Otxagabia

APIRILA

1etik 3ra	Javier Otxagabia
4tik 6ra	Lon Apraiz
7tik 10era	M. Cristina Riveiro
11tik 13ra	Amaia Zalduegi (Otxagabia)
14tik 17ra	Lon Apraiz
18tik 20ra	Javier Otxagabia
21etik 24ra	Amaia Zalduegi
25etik 27ra	M. Cristina Riveiro (Lon)
28tik 30era	Javier Otxagabia

Botikak

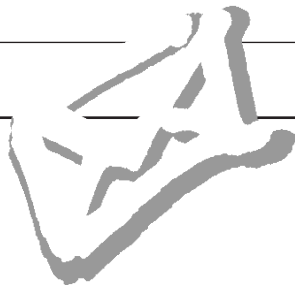
OTXAGABIA: 689 58 57 59 • APRAIZ: 630 05 50 97
ZALDUEGI: 669 26 22 01 • RIVEIRO: 667 33 88 90

IBARPLAS

Zure neurrirako leihoak,
kalitatez jarritako eta bukatutakoak!

Pol.Ind.Itziar-Tel.:943 199 226 - Fax: 943 199 196
Web orrialdea: www.ibarplas.euskalnet.net
E-maila: ibarplas@ibarplas.euskalnet.net
20829 ITZIAR (Gipuzkoa)

Gogoratu gutun guztiek agertu behar dutela nork idatzita datozen, nahiz eta ezizenez, inizialez edo bestela sinatuta argitaratu. Ez da argitaratuko norena den agertzen ez duen gutunik.

Utzi esateko duzuna Barrenkalea, 12 - beheko buzoian edo kalaputxi@topagunea.com helbidean.

ZEBRA BIDERA KAMIÑOTIK

Goiko plazatik Entzus aldera edota Madalena aldera joan nahi duen edonor konturatu zen, honezkero, oraintxe-oraintxe amaitu den parke berria diseinatu duenak ez dituela kontuan hartu oinezkoak.

Bai, dotore geratuko zen parkea. Argi faltarik ez du parkeak. Lore eta guzti daukagu parkea. Bai. Baina Entzusa edo Madalena aldera oinez joan nahi dutenek, oinezkoentzako bidetik joan nahi badute behintzat, eskailerak igo behar dituzte, edo bestela kamiñora erten. Zazpi metro? Zazpi metro izango dira, baina kamiñora erten behar. Ez dut uste goiko alde horietara joateko lehenengo botika aldera doan aldapatxoa hartu beharko denik, ezta?

Zebra bidea pintatu zuten, kotxeak geldotzeko altxatu ere bai, baina zebra bide horretara nondik ailegatu behar da ume txikiaren kotxeari bultzaka doan ama, edo aita, edo aitona, edo amona? Nondik ailegatu behar da zebra bide horretara burbildun aulkian doan ezindua? Nondik, eskailerak altxatzeko ezintasuna duten agureak, edo atsoak, edo nekez dabilen gazteagoa? Gainera, kontuan hartuta anbulategi berria non ipini duten, pentsatzekoa da gero eta jende gehiago

ibiliko dela paraje horretatik, eta ez eskailerak igotzeko gogoz eta ahalmenez doana.

Akzesibilitatea hitzetik hortzera erabiltzen den hitza da, irisgarritasuna ere deitzen zaiona. Aszentzoreak ipintzen hasiak dira gure herrian. Ongi etorri horiei. Baina, espaloi bat egitea errazagoa dela ematen du, ez?

Esango dute parkeko kioskoaren atzean, zebra bidearen paretik beheruntz, aldapa handiegia hartuko zuela espaloi batek eta normatibak halako eta bestelako esaten duela. Beharbada egia da, zailtasunak egon daitezke espaloia aldatz gora egiteko, baina teknikoak horretarako egon behar direla iruditzen zait: gauza zaili konponbidea emateko. Gauza "errazak" arkitekto izan gabe ere egin daitezke. Edonola izanda ere, gauza bat garbi dago: Zebra bidera ailegatzeko kamiñora erten beharra ez da, inondik ere, soluzioa. Ezta zazpi metro bakarrik izanda ere.

Ea, ba, hurrengo batean egiten diren obrak herritarrekin pentsatuta antolatzen dituzten arduradunek.

ETA ORAIN, ZER?

Joan zen astean izan ziren hauteskundeak, Espainiako parlamenturako hauteskundeak, eta, hango emaitzei erreparatuta, euskaldunok hausnarketa egin beharrean gaudela dirudi. Bistan dago abertzaleok kezkatzeko arrazoiak ditugula.

Herriaren zati handi bat aukera politikorik gabe geratu izana gero eta normalago ikusten den gure gizarte honetan, alderdi nazionalista espainolak gero eta indar handiagoa hartzen ari dira gure Euskal Herrian. Horren aurrean, zer?

Euskal Herrian abertzaleon batasunean edo elkar ulertzean sinesten dugu abertzale gehienok, baina hori lortzeko bakoitzak dituen enroke posizioetatik irten beharko genuke, guztiok. Ez bakarrik politikariak, herritar guztiok ere bai.

Izango al gara inoiz kapaz herri oso gisa pentsatzeko, argi erabakitzeko etorkizuneko ze Euskal Herri nahi dugun? Gu elkarren arteko ika-miketan gabiltzan bitartean, beste batzuek argi daukate zer nahi duten guretzat, eta horixe bidea lantzen ari direla.

Andiko

Herritar bat

Mendi guztien soslaiak
Istorio guztien historiak
Txori guztien doinuak
Eskari guztien erantzunak
Errekazulo guztien arrastoak
Jakinmin guztien galderak...

...utzi zenizkigun oroigarri
zure ausentziaren betegarri

Eskerrik asko, osaba, Juan Mari, Bernabe

Juan Mari Arrieta Jauregialzo
"Bernabe"
(1941.10.29 - 2008.02.20)

2008ko ZUHAITZ EGUNA, 400 zuhaitz gehiago herrian

Martxoaren 21ean Mundu Mailako Basoen Eguna ospatuko da. Basoek duten garrantziaz jabetuta, nazio eta estatu bakoitzak egokiena iruditzen zaion egunean izendatzen du bere Zuhaitz Eguna.

Mutrikun ere, udalak aspaldidanik antolatzen du, ikastetxeekin batera, herriko txokoetan zuhaitzak landatzeko eguna. Aurten, ingurumen udal batzordearen ekimenez, Mutriku Natur Taldekoek egun ederra antolatu zuten Urazamendik aldean, Itsas-bide etxearen aurreko eremuan, ume eta heldu mutrikuarrek zuhaitzak landatzeko aukera izan zezaten.

ZUHAITZAREN LANA

Zuhaitza, sustraiez, enborrez eta adar eta hostoen multzoa den adaburuez osatutako biziduna da. Zati bakoitza ezinbestekoa da, eta funtzio oso garrantzitsua betetzen du.

Sustraiak lur azpitik zabaltzen dira, eta zuhaitza eusten dute. Sustraiak lurzorutik xurgatzen dituzte zuhaitzak hazteko eta irauteko behar dituen ura eta gatz mineralak. Sustraien gainean azalez esalitako enborra hazten da. Bere funtzioak adaburua eustea eta sustraietatik hostoetaraino barnean dituen hodi txiki batzuetan zehar ura eta gatz mineralak garraiatzea dira.

Hostoetan, zuhaitzak hazteko eta garatzeko behar dituen elikagaiak ekoizten dira. Hostoak berdeak dira klorofila izeneko sustantzia baten eraginez. Klorofilak eguzki argia jasotzen du eta horren energiaren bidez ura, gatz mineralak, eta karbono dioxidoa (CO₂) elikagai bihurtzen ditu (proteinak, azukreak, olioak...) oxigeno (O₂) gasa askatuz. Prozesu horren izena fotosintesia da. Horren eraginez lortutako elikagaiak zuhaitzean zehar banatzen dira, enborretik sustraietaraino.

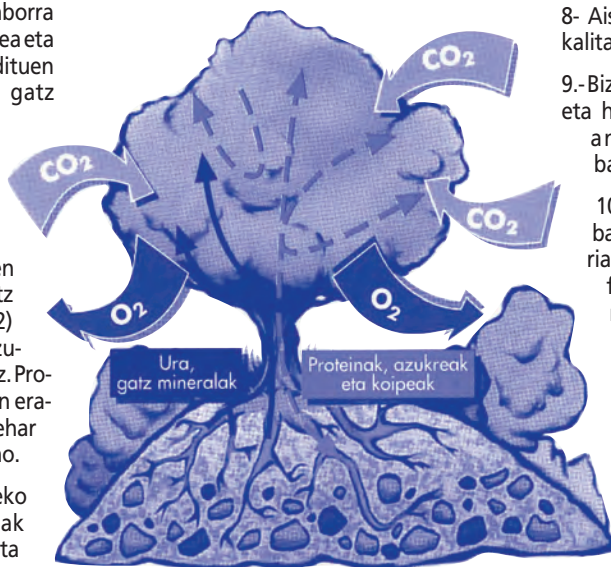
Airetik karbono dioxidoa (CO₂) izeneko gasa xurgatzen ditela eta, zuhaitzak karbono-biltegiak dutela esaten da, eta atmosferako CO₂ murrizten dute.

ZERGATIK ZAINDU ZUHAITZAK?

Askotan entzun dugu guztiok zuhaitzek eta basoek onura asko ekartzen diotela gizakiari, baina batzuetan zaila ere gertatzen da hori zertan gauzatzen den ikustea. Jarraian, hamar

arrazoi aurrerantzean zuhaitzak zain ditzagun kontuan hartzeko:

- 1- Basoaren edo zuhaitzien zoruak euri gehiena xurgatzen du uholdeak gertatzea saihestuz.
- 2- Hezetasuna mantentzen dute lehorteak saihestuz. Klima-aldaketari aurre egiten laguntzen dute eta CO₂ gasa finkatzen dute.

4- Landa-bizitzaren oinarri nagusia den zoruak ekoizten laguntzen dute.

5- Laborantza-eremuak babesten dituzte, urak edo haizeak lurra eramatea galaraziz.

6- basoek zaratatik babesten gaituzte.

7- Elur asko egiten duen tokietan, zuhaitzek elurra eutsi eta finkatzen dute elur-jausirik gerta ez dadin.

8- Aisialdirako garrantzitsuak dira, gure bizi kalitatea hobetuz.

9- Bizidunentzat jaki (hostoak, loreak, fruituak eta haziak) eta bizi-iturri dira. Aldi berean, animalia eta landare askorentzat babesleku ere badira.

10- Gizakiarentzat beste onura batzuk ere baditu basoak: bertako egurra, sua, altzariak, papera, eta abar egiteko erabiltzen da; fruituak eta zuhaitzen azpian hazten diren onddoak biltzen ditugu; bertan babesten diren animaliak ehizatzen ditugu...

AURTENGO ZUHAITZ EGUNA

Esan bezala, iragan martxoaren batean Mutrikuko Natur Taldeak, ingurumen udal batzordearekin batera, Zuhaitz Eguna antolatu zuen Deba ibaiaren Mutrikuko ertzean, Debarako zubi zaharretik Lasao aldera hartuta.

Bertara hurbildu ziren heldu eta gazteek Diputazioak emandako 300 bat zuhaitz eta zuhaizka landatzeko aukera izan zuten, sahasak, tamarizak, erramuak, lizarrak, eta astigarrek batez ere, ingurumena zaintzearen aldeko keinua eginez, eta natura babesteko

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960

Mug: 659 879 268

Mijoa

JATETXEA

ASTE OSOAN
EGUNEKO MENUA:

- » Aste barruan 7 €
- » Aste bukaeran 12 €

Mijoa industrialdea - Tel.: 943 604 464 / 943 603 180 - Saturraran (Mutriku)

Zuhaitzek gizakiontzat txarra den CO2 kontsumitzen dute

beren konpromiso agertzeko. Zuhaitz landara horiekin batera, Mutriku Natur Taldeko Rafa Perez "Txanbolin"ek baratzean hazitako beste 100 bat zuhaitz ere landatu ziren.

Egitarauaren helburu zehatza birmoldaketa jasan duen eremuari naturalizatzeko prozesuan laguntzea izan zen, landaketek oinezkoentzat prestatu berri duten hondar bidea eta itsas bazterraren artean hesi bizi bat osatzeko. Hesi horren bitartez barrera bat sortuko da gizakien eta bertara hurbilduko diren animalien artean (txoriak batez ere), eta hauek behar duten gutxieneko segurtasun neurriak eta lasaitasun apurra ekarriko du.

Egindako lan honek eta burutuko diren beste batzuek, bizpahiru urteren buruan, inguru ajardintatu honen naturalizazioa ekarriko du

400 zuhaitz-landara landatu ziren Deba ibaiaren ertzean

eta txori behatokiari etekinak ateratzekotan egongo gara.

Goizeko hamar eta erdietan hasi zen landaketa, jendea oinez edota garraio publikoa erabilia hurbildu ondoren. MNTrekin batera lanean jardun zuen Debanatura elkarteak kideek umeentzako tai-

amaitzeko, taldeko argazkia atera aurretik, bertaratutako guztientzako laranjak eta txorixo pintxoak banatu ziren.

Egun borobila izan zen, hortaz, ingurumenaren aldeko hau. Eta jarraipena

lerra ere antolatuz, umeei zuhaitzaren zikloaren eta espezie ezberdinen berri emateko. Goiza

izango du egun honek. Lan isilean, ohizkoak ez diren ekintzak antolatuz, Mutriku Natur Taldeak eta ingurumen udal batzordeak lanean jarraituko dute mutrikuarron artean ingurugiroaren aldeko jarrerak bultzatzen. Guztion onerako izango da.

Iturriak: MNT; Zuhaitza, gure laguna liburuskua (GFA-Arazi)

**Asko dira zuhaitzak zaintzeko
ditugun arrazoiak**

aparra Erdiko kalea, 29
Tel.: 943 60 45 94

Jantziak eta pitxiak

Barrenkalea, 2
Tel.: 943 60 47 43

KRESALA

**GAZTE ETA HELDUENTZAKO PUNTAKO MODA,
NEGURAKO ESKAINTZA PREST DAUKAGU!**

ORMAZABAL

**JATETXEA
ERRETEGIA**

- Enpresa bazkariak
- Bataio, Jaunartze, Ezkontzak
- Sagardotegiko menua
- Kuadrilako bazkari-afariak
- Eguneroko menuak

Kalbario gaina, 1 - Tel.: 943 60 45 62 / 699 61 14 24

HERRI INFORMAZIOAREN LEIHO BERRIA: www.hitza.info eta www.11barri.info

Teknologia berriek kazetaritza egiteko modua goitik behera aldatu duten honetan, albisteak sortu eta berehala informazioa edizio jarraituan ematearen garrantziaz ohartuta, lan horri ekin zioten duela hilabete batzuk Hitzakoek. Honela, eskualde ezberdinetako zazpi Hitzak iristen diren 102 herrietako informazioa emateaz gain, euskarazko herri informazioan lanean aritzen diren beste hainbat agerkari digitalen albisteak ere bilduko ditu, argazkiekin, bideoekin eta blogekin batera.

www.hitza.info webgunea euskarazko herri informazioaren atari garrantzitsuen bihurtzeko helburuarekin, martxoaren 12an aurkeztu zuten DOKA Donostiako Kafe Antzokian.

Gurean, Lea-Artibain eta Mutriku dugun Hitzaren edukiak interneten bitartez kudeatzen dituen 11barri elkartearen web orria izan behar dugu erreferentzia: www.11barri.info. Behin web orri horretan sartuta, eskualde edozein herriaren gaineko informazioa bila dezakegu, eta, jakina, gure herrikoa ere bai, herriaren izenaren gainean klik egite hutsarekin.

Ibilbide oparoa eta bizitza luzea opa diogu herri informazioaren leiho berriari!

MARIMENDI

Marimendi emakume helduek osatutako taldea da, mendia eta euskara lagun dituen. Berrogei urteak beteak dituzte, euskaldunak dira bihotzez eta mintzoz, eta kirola maite dute, bereziki mendia. Beraien atseginerako eta beraiek bezala mendizaletasuna daukaten emakumeentzako akuilu gisa jardun nahi dute.

Proiektu honetan Nafarroa, Bizkaia, Araba eta Gipuzkoako emakumeak daude. Bakoitza bere mendi taldekoa da, bere kuadrilakoa, eta ez doaz hauek ordezkatzera, baina bai hauek eskaintzen ez dietena osatzera.

Honela, 2006ko uztailaren antolatu zuten lehen irteera Mont Bancera izan zen eta lau bide ezberdinetatik igo zuten (Burmendi MTkoek azken mendi zikloan eskaini zuten honen berri). Geroago, talde txikiagotan, Aconcaguan, Ararat mendietan, Txileko mendietan, Himalayan eta Alpeetako zenbait gailurretan entzun ahal izan da Marimendiren irrintzia.

Hurrengo jomuga Europako gailurrik altuenean jarri dute. Aurtengo udan, Kaukaso mendikatera abiatuko dira Euskal Herriko hogeita bost emakume. Hauen artean herritar bat dagoela jakin dugu... hurrengo hegaldian ea berarekin egoteko aukera izaten duen Kalaputxik

ENPRESA-PROIEKTU BERRIENTZAKO LAGUNTZAK 2007

Debegesako Enpresa-proiektu Berrientzako Laguntza zerbitzuak 43 enpresa berri eratzen lagundu zuen iazko urtean. Enpresa hauen sustatzaileak 53 lagun izan ziren guztira, eta 54 lanpostu berri sortu zituzten. Enpresa horietatik erdiak Eibarren kokatu ziren, 8 Elgoibarren, 5 Mutriku, 3 Deban eta 1 Mendaron.

Enpresaburu berrien erdia 25-35 urte bitartekoa zen, gizonezkoak eta emakumezkoak proportzioa berean.

Enpresaren izaerari erreparatuz, %70 zerbitzu-enpresak izan ziren. Pertsonentzako zerbitzu-enpresatik 5 estetika arlokoak, 2 fisioterapia arlokoak eta gainontzekoak aroztég, margo-

laritza, paintball... Enpresentzako zerbitzuetakoa, aldiz, diseinu arlokoak izan ziren geihenak, delineatzailea, diseinu grafikoa, diseinu industrial... Iaz, 2007 urtean, guztira 181 kontsulta jaso zituen Debegasak eskaintako zerbitzuak.

Bestalde, E+B (Enplegua eta Berrikuntza) Programaren barruan, 2007an 8 enpresa sortu dira E+l izendapenarekin: Mendaroko Paintball, Arbe Hotela, Zumalabe Hotela, Olmedo-Uranga behortegia, Play Records, Badana, Hache Dos O, eta Sliclima.

Hortaz, ari dira enpresa berriak sortzen gure eskualdean, eta horretan Denbegesak emandako laguntza estimagarria izan da.

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

artizar

fisio lan taldea

San Agustín, 10 behea - Mutriku - 943 60 36 55

masajeak baino askoz gehiago

MARTXOAK 23, ABERRI EGUNA

EUSKAL
HERRIA

Denek maite gaituzte:
Aingeruek, deabruak,
jainkoek.

Denek maite gaituzte
eta denek
nahi dute gure ona
guk geuk baino
hamaika aldiz gehiago.

Madrilek maite gaitu
eta Parisek
eta haietako jainko
eta jainkosek.

Denek maite gaituzte
hainbeste maitasunez
higuindu gaituzten arte

Ez hainbeste anaitasun,
ez hainbeste maitasun,
ez hainbeste maitasun
eta hainbeste
aigeru goardako
eta hainbeste zaintzaile
eta hainbeste babespe.

Solte nahi dugu bizi
solte geure airera
solte geure lurrean
geure gogo solte ta
hezigaitzen pare.

Solte, solte, konde !

Bitoriano Gandiaga

2008, PATATAREN NAZIOARTEKO URTEA

Gurekin betidanik ezagutu badugu ere, XVI mendean ekarri zuen Pizarrok Amerikako Andeetatik Iberiar Penintsulara. XVIII mendera arte ez zen gizakiaren elikagai bilakatu, pentsatzen zelako patatak gaitzak sortzen zituela. Berrehun urtetik gora ezagutzen dugu patata Euskal Herrian. Bitxia bada ere, patata ez zen gurera Gaztelatik etorri, Irlandatik baizik. Patata oso garrantzitsua da eta jende txiro askorentzako elikagaia.

Nafarroako Pirinioetan "patataren iraultza" heldu zenean, jendeak ez zuen dirurik, gauza guztiak trukean lortzen ziren, bereziki beraiekoizten zituzten produktuekin (behiak, ardiak, garia, baratzeako produktuak...). Iraultza honen ondorioz, dirua eskuetan izaten hasi ziren.

Zorionez egungo elikadura ez da patatan oinarritzen, baina leku oso garrantzitsua du gure sukaldean. On egin!

komikixa

Josu Ituarte "Pitxame"

BERDEL EGUNERAKO AUZOLANEAN

“Karel batetik jaso eta bestetik uretara” omen zen berdelaren bidea Mutrikuko itsasontzietan. Mila bederatziehun eta laurogeita lauan berdelaren aurpegia ezagutarazi beharra ikusi zuten Kofradian, eta udaletxearekin batera ekin zitzaion arrain horren sustapenari. Politika, gastronomia, eta sukaldaritzako pertsona esanguratsuen inplikazioa lortu zen, errezeta liburu bat kaleratu, sukaldaritza eskoletara aurkeztu, eta Baiona, Donostia, Gazteiz, Ordizia, Tolosa eta Leioara eraman zen berdela, era askotan prestatuta, bertakoek dasta zezaten. Eta, jakina, urtero “berdel eguna” antolatu izan da gure herrian: sei mila pertsona inguratu ziren lehenengo urtean.

Hori guztia egiterik ez zen izango berrehun mantal eta zapi janzteko jenderik ez balego. Horietako batzuekin jarri gara solasean, ea nola ikusten duten egun hori jakin nahian.

Zeintzuk arduratzen zarete egun hau aurrera eramaten?

Kofradia eta Udala izan dira aintzindari urte askotan, nahiz eta batzuetan beren meneko batzuek egin koordinatze lanak; aurten, adibidez, Turismo bulegoak du horren ardura.

Baina, urtero-urtero hor zaudete zuek eguna prestatzen hilabete aurretik...

Bai, hala da. Baina, ardura hori askoren artean partekatzen dugu, eta izenei ez diegu eman nahi garrantzirik; bakoitzak bere mailan eta duen gaitasunaren arabera egiten du lan, eta hori da eman beharrekoa.

Nolatan sartu zineten saltsa honetan?

Arrantzaleak, arrantzale familiakoak edo ingurukoak gara gehientsuenak, eta hurbiletik bizi izan dugu berdelak ematen zuen lana, eta zein etekin txiropa ateratzen zitzaion lan horri; beraz, azaldu zitzaigunean berdela sustatu beharra zegoela etekin ekonomiko handiagoak lortzeko, ez genuen gehiegi pentsatu buru-belarri lanari ekiteko.

Lorpenik izan al da urte luze hauetan?

Ez. Salneurriak gora egin du, baina arrandegietan soilik; kaian ez da asko aldatu.

Egun, jakitun gara berdela sustatu ordez, Mutriku sustatzen ari garela. Arrazoi horregatik, eta jende bat adinean gora doan heinean, parte hartzaileak gutxitzen ari zaizkigu eta esku berrien bila ibili behar izaten gara; hauei auzolanak poz handia ematen duela, eta barnea betetzen duela helarazten diegu.

Bestalde, kanpora atera izan garenetan, denetarik izan dugu. Oso pozik jardun izan dugu leku batzuetan, Gasteiz eta Ordizian adibidez, eta era negargarrian, Tolosan bezala, non ez genuen ez azpiegiturarik, ez begirunerik izan.

**KALBAIXO
JATETXEA**

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MUTRIKU

BERISTAIN

DENDA LURRINDEGIA ESTANKOA

 943 60 35 44

Jakitun gara berdela sustatu orde, Mutriku sustatzen ari garela.

Deskribatuko al dizkiguzue egin beharreko lanak egun hori aurrera ateratzeko?

Hilabete lehenago hasten gara biltzen, eta alor bakoitzean izan dezakegun arazoak aztertu eta aterabideak aurkitzen. Oinarrizko taldea finkatzea izaten da garrantzizkoena hasiera honetan, eta azpiegiturak ziurtatzea. Ondoren antolaketa hiltzen diogu.

Beharrezko erosketak egiten ditugu, eta hamabost egun aurretik dena eskuan izatea gustatzen zaigu, ustekabekorik gerta ez dadin.

Berdel eguneko asteartean erosten da arraina, eta garbitzeari ekiten zaio kofradi azpian: hamabost-hogei gizonak jarduten dute horretan. Udaletxeko kamioia erabiliz behar den berdela egostera eramaten da Zizzon fabrikara.

Asteazken eta ostegun arratsaldean ekiten diote emakumeek arrain egosia mamitzeari, eta jatetxe ezberdinetako sukaldariei eramaten zaie kotxe partikularrak erabiliz. Sukaldari batek moilan jarduten du eta inguruan jartzen zaio taldetxo bat bere jardunean laguntzeko.

han marmitakoa prestatzeko. Moilara ekarri, eta Hogar del Marinerokoak arduratzen dira egunean bertan marmitako guztia zerbitzatzen. Itsas-Mendi elkartekoak arduratzen dira "txaka" prestatzen eta baita zerbitzatzen ere. Kroketa Zarauzko sukaldaritza eskolan prestatzen dituzte eta erretilu edo bandejatan jasotzen ditugu.

Talde lanak poz handia ematen du eta barnea betetzen.

Berdel eguneko bazkalostea ez da patxadatsua izango...

Ez. Kirio guztiak dantzan izaten ditugu, eta ahotsak ez dira bajutik ibiltzen; mututut gelditzen denik era bada. Aurretikoa eta hasierako ordu erdia dena izaten da

anabasa, edo hala iruditzen zaigu, gauzak ez direlako gertatzen uste genuen bezala. Beti falta da olio, gatz edo ez dakigu zer, nahiz eta litroka eta kiloka alboan izan. Baina pentsatzen ari diren berrehun buru dira ahalik eta ongien egin nahian bata bestearen hurbilean.

Ez duzue aipatu moilako azpiegitura...

Txosnak montatzen dizkigute zerbitzугune gisa eta sarrerako tiketak saltzeko, baita karpa bat ere lana egiteko, eta beharrezkoak diren mahaia. Janaria apalategietan izaten dugu eta berdel errea «ojaeletan» egin ahala zerbitzatzen da.

Megafonia ere montatuta uzten digute, eta han jarduten du urtero dagoen kalakari finenak aholkuak ematen eztarria urratu arte.

Bi taberna ere montatzen ditugu, eta, jakina, zaborrak biltzeko tiñak Agapitonetik ekarrita.

Bukatu da?

Ez. Bukaera guztia biltzea gelditzen zaigu, eta hurrengo egunean garbitu, enbalatu, kontaketak egin, platerak, dirua... Dena txukun utzi arte. Agian norbaitek buruko min gehiago ere izango du kontuak direla-eta.

Besterik esateko?

Ziur gauza asko ez ditugula kontatu, eta hobe ez kontatzea, baina bai azaldu nahi dugu parte hartzaileen %80 jubilatua direla, eta esku berri beharrean aurkitzen garela, beraz: lanerako prest daudenak egun horretan hurbildu daitezela kofradi aurrean arratsaldeko lau eta erdietan. Eta ea eguraldi ona egiten digun apirilaren 5ean.

Lanerako esku berriak behar ditugu.

GALDONA etxeko armarria

Udaletxea eta elizarekin eraikuntza monumentalen multzoa osatuz, gaurko Txurruka plazan aurkitzen da galdonatar leinuaren etxea. "Dorre" izenarekin ezagutzen zen jatorrian, eta herriko sarreran eraiki zen.

Armarria lehenengo solairuaren garaieran dago kokatuta, aurrealdera eta iparraldera ematen duten aurpegien kantoian, alde bietara zabalduz. Bere garaikoen neurria du, eta harlandu ezberdinez osatua. Goialdea denborak eragindako patinak iluntzen du, eta puntu garaienean, aurrera begira dagoen kasko lumaduna dauka. Lanbrekinen mantu batek ornitzen du, puntan maskaroi bat duelarik, eta bi lehoi ditu euskarri bezala, bakoitzak albo batera kartela irekiaz. Honengan arma hauek azaltzen dira:

Lehenengo laurdenean: Zuhaitz bat, bere oinean beltzarga bat duelarik itsas olatuen gainean.

Bigarren laurdenean: Zuhaitz bat bi otso ibiltarik bere enborra zeharkatzen dutela, eta orla bat zortzi ikoroskirekin.

Hirugarren laurdenean: Gaztelu bat goialdean eta lau zerrenda behean.

Laugarren laurdenean: Zuhaitz bat arrapaladan dauden bi otsok eutsita.

Lehenengo laurdenean dagoena da Galdona deiturari dagokiona, eta beste hirurak beren aliantzei.

Juan Lopez Galdona kapitainak agindu zuen etxe hau eraikitzea. Mila seiehun eta hirurogeita bosteko urtean egin zen egindako hargintza lanen aitortza, eta mila seiehun eta hirurogeita seigarren urtearen bukaeran hitzarmen bat sinatu zen Juan Lopezen ordezkari Domingo de Ibarbururen eta Domingo de Echea arotz maisuaren artean aroztegi lanak bukatzeko.

Roke Aldabaldetrek

El Romancero Gitano

apirilaren 26an · arratsaldeko 7etan · Zabel Kultur etxean

hitza

martxoaren 7a arte jasotakoak

EGIN ZAITEZ Lea-Artibai eta Mutriku

hitza KO
HARPIDEDUN!

- ▶ 8 orrialdeko kalitateko egunkaria, euskaraz
- ▶ Zugandik gertu gertatzen dena kontatuko dizugu
- ▶ 2006an Harpidedun Txartelarekin zozketa berri ugari!

Egunean 0,20 zentimoren truke

DEITU 94 616 82 02ra!

AGURTZANE Urriolabeitia Pagoaga

Ahots ezaguneko ezkutuko aurpegia

Ubeko Agurtzane izenez ere ezagutzen du mutrikuar askok Arrate Irratian esatari lanetan aurrean zazpigarren urtea beteko duen ikus-entzunezkoetako lizentziatu hau. Irratiko esateriekin gertatzen denez, egunero-egunero etxeko sukaldaraino sartzen den ahotsari aurpegia jartzea kosta egiten zaio entzuleari. Kalaputxi berarekin egon da, irakurle eta entzule guztiei Agurtzane aurkezteko.

Nola hasi zinen Arrate Irratian?

Karrera bukatzeaz nengoela, Arrate Irratian esataria behar zutela jakin nuen, aurkeztu eta aukeratu egin ninduten. Hasieran hilabeterako kontua zen, gero hiru hilabetez luzatu zidaten kontratua, ondoren beste hiru hilabetez, eta gaur arte. Udako bekadunentzako lana izango zela pentsatzen nuena, dagoeneko zazpi urte daramat bertan.

Zein lan betetzen duzu irratian?

Gurean ez da lana antolatzen irrati handietan bezala. Gu bost lagun gara, eta denetik egin behar izaten dugu. Berez, esatari naiz, baina nire lana ez da mugatzen prestatuta datorrena mikrofonotik esatera. Aitzitik, berriak bilatu, landu eta antenen jarri behar izaten ditugu, eta horrekin batera publizitatea bilatu, prestatu eta antenen jarri ere bai. Hortaz, esan daiteke kazetari, publizista, teknikari, idazkari... lan horiek guztiak betetzen ditugula. Eta erratza pasatzea tokatzen denean ere, pasatzen da!

Entzuleria jakin bati zuzendua dago Arrate Irratia...

Don Pedro Gorostidi Arrateko apaizak 1959 urtean sortu zuen Arrate Irratiak filosofia garbia izan zuen hasiera-hasieratik: euskal entzunleriari beste inon aurkitu ezin zuena eskaintzea. Garai hartan baserri giroko entzuleriari erantzun nahi zitzaion, eta euskal ohiturak, musika, kirola... hartu hizpide euskara hutsean funtzionatzeko zuen Irratian.

Hainbat urtetan denon ezagunak diren arrazoiak tarteko itxita egon ondoren, laurogeiko hamarkadan berriz ireki zen Arrate Irratia, sorrerako filosofiari eta edukiari eutsita. Eta hor gabiltza, geure bidea egiten.

Zuen bide horretan, askatasunez ari zarete?

Arrate Irratia irrati librea da, eta ez dago inongo komunikabidetaldetan lerratuta. Gaur egungo gizartean ez da erraza, baina harrotasun osoz esan dezaket geure bidetik goazela, guk geure buruari jarritako bidetik. Horrela jokatzek alderdi onak eta txarrak ditu, baina argi dugu gure filosofiak eta printzipioek Don Pedrok ezarritakoei jarraitu behar dietela. Uste dut gizartean esparru bat

betetzen dugula, dugun nortasun propio horri esker. Gure saio asko erreferentzialak bihurtzeraino heldu dira jende askorentzat, baina ez garenagatik, eskaintzen dugunagatik baizik. Adibidez, trikitixa, herri kirolak, Komenduko meza, horren osteko eguraldiaren tartea... Horiek guztiak jendeak hurre-hurretik bizi ditu. Egin kontu: jende erdaldunak ere jarraitzen du gure Irratia, mexikanadak, boleroak eta horrelakoen jarraitzaile zintzo izateraino.

Arrate Irratia 1959 urtean sortu zuen Arrateko apaizak, baserri giroko herritarrei zerbitzua euskaraz ematearren

JARRI-TOKI

Jatetxea

- Eguneako menua eta karta
- Familia giroko bazkariak
- Enpresa bazkariak
- Ezkontza, bataio, Jaunartze...

Tel. 943 60 32 39 MUTRIKU

- JOSTAILU DENDA.
- KIROLA.
- HAURT XOENTZAKO GAIK.

TEL.: (943) 60 39 59
Beheko Plaza, z/g

LIKIDAZIOA

Irratian gertatuko zitzazkizun kontatzeko modukoak...

Hasiberrian, Arrate Irratiaren betiko entzule bat etorri zen Arrateraino eta esan zidan: "Zeu zara Agurtzane? Helduagoa eta potoloagoa imaginatzen zintudan...". Ni blauts geratu nintzen hori entzunda, baina gero konturatu nintzen oso maiteak gaituztela entzuleek.

Beste batean ere, Malen jaien bueltan, hiru

gogorrena izan da familiako baten eskela idatzi beharra. Hurre-hurreko norbait tokatzen denean, ez dut uste esateko moduan izango naizenik, baina Irratian bakarrik zaudeneko uneak ere egon daudenez...

Irratia, telebista, prentsa... Beste komunikabideren batean aproba egiteko gogorik?

Irratia da nire komunikabidea, zalantzarik bat ere gabe. Mikrofonoak ematen duen xarma ez dut uste telebistak emango lidakeenik... Ez, ni esataria naiz, bapatekoa dut gustuko.

Irratian bost lagun gara, eta denetik egin behar izaten dugu

egunetan afoniko egon nintzen, eta dei mordo bat jaso nuen halako eta bestelako aholkuak ematen ni sendatzeko.

Emateak gehien poztu zaituen berria....

Gogoan dut Berritxuko Xanti Zabala 101 urteko aitonari egin nion elkarriketa. Egin dudana elkarriketa kuttunena izan zen. Estudiotik irten eta bere etxera joan nintzen propio. Zenbat eta zenbat kontu esan zidan! Zirrargarria izan zen nola gogoratu zuen gerra sasoiaren ikurriña bi tabikeren artean gorde zueneko. Harrotasunez kontatu zuen ikurriña hura Arteako Euskal Nazionalismoaren Museoa dagoela ikusgai.

Ematen gehien kostatu zaizun berria...

Oraindik ez da ailegatu. Orain artean

Nagoen tokian zoriontsua naiz, eta zoriontsua naiz Arrate Irratiak eskaintzen didanarekin. Toki batean pozik zaudenean, ikusten duzunean ingurukoak, eta gure kasuan entzuleek, zure lana baloratzen dutela, sentitzen duzunean zure lanak jendeari balio diola... egiten diharduzunean jarraitzea beste pentsamendurik ez duzu.

Nik Arrate Irratian oraindik gauza asko daukat egiteko. Iruditzen zait ilusioz betetako urteak ditugula aurretik. Berrikuntzetara egokitzen hasiak gara, teknologia berriek zabalduakotako bideak ere hor ditugu, internet adibidez (Mutrikuko Komenduan izan ziren

mojek Castelloitik, euskaldun baten ondorengoek Venezuelatik, eta han dauden pilotariek Miamiatik entzuten gaituztela badakigu)... Horrek guztiak etorkizunaren aurrean baikorrak izatera eramaten gaitu.

Berritxun bizi, Eibarren lana... baduzu Mutrikurako astirik?

Beti. Nik beti esaten dut nire seme-alabak beharbada berritxuarrak izango direla, baina ni mutrikuarra, hil arte.

Inguru euskaldunean bizi naiz, irrati euskaldunean egiten dut lan... kexarik ez dut daukadan inguru euskaldun eta jatorrarekin, baina Mutrikurako astia ateratzen dut eta atera beharra dut, gainera. Gehiago ere nahi nuke atera, baina... Hala ere, gauza bat argi izan: Malenetan, Danborradan, hantxe izango naiz!

Eskerrik asko, Agurtzane, gurekin egotearren, eta jarrai ezazu zure alaitasun eder horrekin euskal baserri eta kaleetako sukaldeak alaitasunez eta pozez betetzen, euskara hutsean, Don Pedrok pentsatu zuen moduan.

Arrate Irratian oraindik gauza asko daukat egiteko; ilusioz betetako urteak ditugu aurretik

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku
Tel. 943 60 40 18 - Faxe: 943 60 31 03

GIZARTEA eta ELIZA gero eta urrunago?

Espainiako Gotzainen Batzarrak protagonismoa hartu du, hedabideetan behinik behin, azkenengo ekintza eta aldarrikapenak direla-eta. Desosegua eragin du gizartean, eta alde eta aurkako iritzia azaldu dira nonahi, behar zuen eremutik atera dela eta atera ez dela. Azken aholkuak, terroristekin negoziatuko duten partidu politikoei bozkarik ez ematekoak, are eta gehiago asaldatu du bakearen gose den Euskal Herriko biztanleria.

Gu, argi pixka bat ikusteko asmotan, herriko bikarioarengana hurbildu gara, Erramun Egañarengana, bere irtziak ager diezazkien Kalaputxiren irakurleei.

Hasteko, zer da Eliza?, eta zein da bere mezua?

Galdera honek erantzun erraza du: bataiatu guztiok osatzen dugun Elkartea da Eliza, eta bere mezua Itun Berrian dago: Jesusen berri ematea gizon eta emakume guztiei, hau da, pertsona guztiak ebanjelizatu, Jesusen hitzaldi nagusian azaltzen den bezala, Jainko Aita eta lagun hurkoa maitatuz, zoriontsu izanez eta zoriontasunez beteaz.

Mundu moderno honetara, oster, ez dira mezu horiek beste batzuk bezain indartsu iristen; telebista bidez

azaltzen diren kaleko manifestazioak, Espainiako Gotzainen Batzarraren aholkuak eleazio aurretik, eta COPEren egunerokoak, adibidez, ez al dute indar handiagoa?

Egia da indar handiagoa dutela gaurko egunean, irratietan, telebistetan, egunkarietan eta aldizkarietan azaltzen diren iritziek, baina, hala ere, gehiago ez nahasteko, esango dizuet Elizbarrutian Gotzaina dela artzain bakarra.

Azalpen bat emango dizuet: Ez ahaztu behin ere Gotzaina dela Elizbarruti baten Artzain bakarra, eta Gotzainen arteko Batzarra edo Conferencia Episcopala deritzona Batikano IIren kontzilioaren ondoren jaio zela "pastoral lanak" elkarrekin hobeto egiteko.

Eta hona hemen, igaro den otsailaren 23an gure Elizbarrutiko Pastoral Kontseiluan egindako galderei erantzunez, gure Gotzainak emandako erantzun batzuk:

"Elizaren arduradunek gizabidezko eskubidea dute jendaurrean hitz bat esatea katolikoei eta entzun nahi dieten guztiei, Ebanjelioaren mezua azalduz..."

"Irizpide hauek agertzean, eliz-arduradunok kontu handiz baztertu behar dugu alderdi-zaletasun arrasto edo itxura oro, batez ere hauteskunde garaian nahiz hauteskunde aurrean..."

"Honenbestez, proposatuko diren irizpide etikoak herritarren are sinestedunen boto zehatza alde batera joan dadin saiatu ordez, bilatu behar dutena da botoemaileek askatasunez, errealismoz eta kontzientziaz bozka dezatela..." " Errealismoz jabeazaziko du aurkeztutako inongo egitarauak ezin izango duela

Ebanjelioaren ordezkari bakarraren izena bereganatu..."

"Elkarrizketa beste ezerk ordezka ezin duen baliabidea da hainbeste irrikatzen eta behar dugun bakea erdiesteko..." (erantzun osoak www.elizagipuzkoa.org.)

Hori hala izanik, gotzainak goitik izendatuta etortzen dira, eta atzo Ricardo Blázquez Pérez izan zena, edo gaur Mario Iceta Gavicagogeascoa, bihar edo etzi auskalo nor izendatzen duten, eta, agian, Espainiako Gotzainen Batzarraren mezu berbera

izan dezakegu. Euskal Herriko Eliza despolitizatu beharra dagoela esan berri dute..., beraz...

Bai. Hori horrela da, eta ezer gutxi egin genezake bai kristau soilak baita apaizok ere. Bizkaiko Kontseilu Presbiteralean izango diren berrogeiren bat apaizengandik bi bakarrik azaldu ziren azken izendapen berriaren alde.

Nire ustetan, gure mundu osoaren nahasketak, kultura ezberdinen jabe izateak, Jainkorik gabe bizi gintezkeela pentsatzeak eta abarrek mundu sekular batera bultzatu gaituzte. Ez dago girorik gure Herriak eta Elizak behar dituzten bokazioak sortzeko; eta irtenbidea "espiritualidadea" bultzatzetik etor daitekeela uste dutenengandik etorri dira izendapen horiek. Nire iritziz, oster, inoiz baino behar handiagoa du Elizak mundu honen erdian egoteko, gizarte honen zerbitzura lan egiteko, batez ere behartsuen alde, Jesusen egin eta erakutsi zigun bezala.

Eta ezin al da Kristau Elkarteak horren aurka altxatu? Zergatik gelditzen da beti eskuak gurutzaturik? Ahots gutxi batzuk besterik ez dira entzuten horrelakoetan...

Gaur egun gure herrietan ez ditugu, nire ikuspuntutik, teologian ondo jantzitako Komunitate edo Elkartek sendorik herri mailan; apaizoi ere, gehienok urteetan aurrera, jaitsi egin zaigu borrokarako gogo. Hala ere, esperantza dut etorriko direla gure Elizara haize berriak zabalduko dituzten arnas eta kimu berriak. Beti eduki behar dugu itxaropena mundu aldakor honetan, eta aurrera egin.

Goazen orain askoren ahotan dabilzan kontzeptu batzuen ingurura:

Familia: Gaur bizi garen herrian, Euskal Herrian eta mundu osoan, ez dago familiaren eredu bakarrik, familia mota bat baino gehiago baizik. Gure herrian batzuk Elizaren Sakramentu bidez osatzen dute familia: gizon bat eta emakume bat beren ondorengoekin; beste batzuk ezkontza Zibilaren formula erabiliaz osatzen dute familia; badira, baita ere, gizonezkoak eta emakumezkoak ondorengoekin edo gabe; baita, emakume bakarrik ondorengoekin osatzen dutenak ere. Ikuspegi zabala dago familia mota aukeratzeko orduan, eta denak dira errespetagarriak, pertsonen arteko akordioak baitira. Bakoitzok baditugu geure arrazoiak erabakiak hartzerakoan; askatasunez hartuak badira, kontzientziari jarraituz, aurrera bere ondorio guztiekin. Denok dugu tokia elkarrekin bizitzeko errespetatuz eta maitatuz.

Heziketa: Plurala eta zabala. Herriko eskoletan, nire ustetan, erlijioen historia zabala eman beharko litzateke, oinarritzko

kultura bezala, eta balore etikoei garrantzia eman: maitatzen, errespetatzen, barkatzen, egiazaleak izaten, gezurra gorrotatzen, zuzenak izaten irakatsi; berdin Eliza Elkartean, balore hauek gizarte osoarenak baitira.

Bizitza: Gauza guztien gainetik errespetatua eta maitatua izan behar du beti. Ez du inork, inoiz, hiltzeko eskubiderik: ez gerran, ez goseak, ez eta ere, abortu edo eutanasia erabiliz. Bukaera on batek ere, ez digu inork hiltzeko eskubiderik ematen.

Hala ere, gure munduan gora-behera asko gertatzen dira, eta horien aurrean lagundu beti pertsonari: maitatu, formatu, eta bakoitzak bere kontzientziaren agindupean jokatu dezala.

Justizia soziala: Bakoitzari berea eman; bai pertsona bezala, bai herri bezala. Kontuz lapurretarekin (batzuek lapurreta listoen jokabidetzat hartzen baitute). Ez ahaztu, azkenik, zuri sobera zaizuna ez dela zurea, besteena baizik.

Bakea: Herrien eskubideak errespetagarriak dira denontzat eta errespetatu beharrekoak. Aurrez, maila pertsonalean bakean egoteak garrantzia du egiazko bakea lortzeko. Nola ez, egiazko bakeak zuzentasunean sustraitua behar du izan, eta maitasunean bizia.

Biolentzia: Biolentzia ez da kristau hitza inorentzat. Gogorkeriak ez du lekurik kristau baten ahoan edo bihotzean. Maitasuna da kristauon hitza.

Hala ere, gogorkeria erabili egiten da gure artean, eta, batzuek zein besteek, denek azaltzen dituzte beren arrazioiak gogorkeria erabiltzeko. Ona besterik egin ez zuen Kristo Jesus hiltzeko ere bazituzten beren arrazioak..., beti aurkitzen dira arrazioak... Zergatik ez elkartu eta hitz egin, eta ondoren zuzen eta leial jokatu bakoitzari berea emanez? Gogorkeria baztertzeko, maitasun eta zuzentasunaren bidetik eman behar dira pausoak, eta bideak aurkitu, denok apalagoak izanik.

Beste zerbait gehituko al zenuke?

Zuen ildoari jarraituz Fama Kentzearen gaia gehituko nuke. Oso grabetatzat hartzen ditut txutxumutxuetatik ateratzen diren zenbait ondorio. Kritika egin beharra dago, eta zuzenean bada hobe, ikuspuntuak trukatzeko; baina, beti ere, eta ez naiz aspertuko esaten, maitasunez. Agian taxugabea irudituko zaie askori, baina, nire ustez, bestearenganako maitasunak eta errespetuak bultzatu beharko gintuzkete kritika egitera.

Eta azkenik, Egiazko bakea lortu dezagula, bai barnean, bai kanpoan. AGUR.

MUSIKA AIREAK EGUNETAN

Lanpetuta ibili arren, Kalaputxiren deiari erantzun eta solasaldi ederrean aritu gara Aintzane Basterretxea irakasle eta musikariarekin. Gustura mintzo da. Bere lana biziki maite duela sentituz, bibrazio onak bidaltzen dizkigu gaiaz mintzatzean.

Hirugarren ikasturtea Egunetan...

Bai, hala da. Ikaragarritzko aldea izan da hona etortzea. Espazio aldetik ez du zer ikusirik lehengoarekin. Leku lasaia da, kanpoaldea ere ederra du. Hona etorri eta ikasle aldetik nabaritu genuen aldaketaxoren bat, jeitsi egin zen kopurua. Lehengo eskola herri barruan zegoen eta orain, berriz, propio etorri behar da bertara. Dena den, orduko jaitiera gauditua dugu. Jendeari ez zio hainbeste kostatzen hona etortzea. Etxeari dagokionez, denontzat lekua dugu, entseiatzeko, ikasteko, klaseak emateko, biltzeko... Aparteko lekua da!

Ikasle kopurua aipatu dugu...

Matrikulatuta 175 bat ikasle ditugu; adina, berriz, 4 urtetik hasi eta 60 urte bitartera. Hauetaz gain, beste jende multzo handi bat mugitzen da Musika Eskolan, ikasle ohiak, hemengo taldeetan parte hartzen dutenak... denetara 250 bat lagun izango gara.

Musika ume-umetatik bizitzen, maitatzen, gozatzen...

Musika eskola baten funtzioa hezkuntza eta formakuntza dira, hots, musika gaitzat hartuta, musikaren hezkuntza eta formakuntza. Hemengo abiapuntua izango da, bizitza osorako balio izango duena. Formakuntza ez da musikaren mintzaira soilik, ez da partitura bat nola irakurtzen den irakastea, hori ere bada, baina ez hori bakarrik, ez da horretara mugatzen, musika sentitzea, musikarako zaletasuna sortaraztea... Zuk musika tresna bat duzu zurekin, denok dugu musika tresna hori gurekin, ahotsa, jaiotzatik duguna. Horregatik

ematen diogu izu-garrizko garrantzia ahotsari eta gure ahotsarekin sortzen dugun kantuari.

Lehendabiziko urteetan ahotsa lantzea dugu oinarri, 7-8 urterekin, nahi izanez gero, ikasleak aukera dauka musika tresna batekin hasteko. Musika-zaletasun hori, formakuntza era desberdinetan landu dezakezu, ahotsarekin zein edozein tresnarekin. Bestalde, formakuntza ez da mugatzen kontserbatorio edo eskolara, hor ikasten duzuna zati bat besterik ez da. Musika-ren izaera kontuan hartuta dena da musika, hau da, entzulea ere nolabait musikaria da, entzuten daki, sentitu egiten du eta bere barnean sentsazioak sortzen dizkio. Horretarako denok dugu gaitasuna. Musika egileak modu batera sentitu du eta horren arabera konposatu du. Musika hori bera interpretatzen ari denak bere modura sentituko du. Musika hori entzuten ari denak, berriz, bere bizipenak izango ditu entzuterakoan. Musikologo batek beste era batera biziko du... Konplikatu eta erraza da era berean.

Musika bizitzen, bakarka zein taldeka...

Faktore garrantzitsuak daude. Alde batetik, bakarka, zuk zeure buruarekin landuko dituzun alderdiak, eta, beste aldetik, zuk talde lanean emango

Musikarekiko maitasuna, interesa, grina suspertzen saiatzen gara.

dituzunak. Zeure buruarekiko izango duzun disziplinak eta ardurak taldera joatean edo taldekatzean bat egin behar dute. Zuk zeurea jarri behar duzu, ados egon bestearekin, sozializatu, harremanak sortu eta akordio batera iritsi. Bizitzaren beste arloetan egiten den bezala.

Jendaurreko emanaldiak...

Batzuetan zenbaiten gaitasuna mugatuta egoten da, beldurragatik, izaeragatik,

KAI JATETXEA

- Eguneako menua eta menu bereziak
- Karta
- Bataio, Jaunartze, Ezkontza bazkariak
- Enpresa bazkariak...

MADALENA AUZOA, 4 - TEL.: 943 60 33 44 / 943 60 41 34

lotsagatik... eta izateko modu horrek ez dio laguntzen jende aurrera ateratzen, eta hori errespetatu egin behar da. Agian pertsona horrek ez du egiten duen musika beste inorekin partekatu nahi, berarentzatari da, berak bakarrik nahi du gozatu, eta nik ez diot ezetz esango, baina nik nahiago dut momentu hori taldean gozatu bakarka baino.

Musika mota ezberdinak lantzen...

Horretan saiatzen gara. Gizartearen eskaeren arabera irakaskuntza ematen saiatzen gara eta, noski, joerak azaltzen dira. Ez nuke esango moda direnik, bai-

na gizartea aldatzen doan heinean geurea ere aldatzen doa, normala den bezala. Gizarteko partaide garen mementutik geuk markatzen ditugu joerak. Askotan sozializazio horretan inguruko enraginak badu zerikusia. Dena den, niri noizean behin atzera begiratzea gustatzen zait, zentzu historiko batean, gu garenak gara gure aurrekoak izan zirelako.

Beste musika eskolekin harremanak...

Bai, eta oinarritzkoa da hala izatea. Zergatik? Antzeko itsasontzi batean gabiltzalako eta elkarrengandik asko daukagulako ikasteko. Eredu asko eta ezberdinak ikusten dituzu, aipatu ereduak planteagarriak izan daitezke gure lanerako edo ez, interesgarriak izan daitezke edo ez. Hausnarketara eraman zaitzakete, eta hori beti da aberasgarria.

Musikan profesional izan nahi duenarentzat abiapuntua...

Dudarik gabe, baina horrek ez du esan nahi musika eskolatik

pasa ez direnak ezin direla izan profesionalak, musikarekiko sentsibiltatea duenak horretan aritzeko ahalmena du. Denok dugu musikarako sentsibiltatea, nik ezin diot inori esan zuk baduzu sentsibiltatea eta zuk ez. Musikaz inguratuta bizi gara: Irratian, telebistan, kalean... mendira zoaz eta naturaren musika duzu; Hondartzara zoaz eta itsasoaren musika duzu. Sentimenduek, barruan dituzun sentimenduek agian bultza zaitzateke marrazki bat egitera, margotzera, argazki bat egitera, idatzera edo musika egitera, inguruaz gozatzera... batek daki.

Musika ikasketak aurrera eramateko bekari, dirulaguntzarik...

Ez dugu beka sistemarik edo dirulaguntzarik ematen. Musika munduan aurrera egin eta, gogoia, gaitasuna eta jarrera

Musikaren bitartez harreman sozialak, disziplina, ardura eta errespetua lantzen ditugu.

baikorra duen edonork "errefortzu" klaseak jasotzeko aukera du, eta hori edozein musika eskolak egin dezake. Horretaz gain, kontserbatoriora joateko bidea ere egiten zaio.

Ikasleak beren kabuz edo gurasoek aginduta...

Denetik dago. Musika zaletasuna batzuek berezki dakarte eta beste batzuek, aldiz, ezagutu ondoren jasotzen dute. Musikan aritzeko aukera ematea ikaragarria da. Agian musikara dedikatuko zara, agian musika egingo duzu, edo tresnaren bat joko duzu, edo musikologoa izango zara, edo musika irakaslea, edo soinu teknikaria edo musika entzuten eta musikaz gozatzen ikasiko duzu, eta txarra al da?

Aintzaneri darion musikarako maitasun eta grina hori gurekin daramagu Kalaputxira. Jarraitu horrela, eta mila-mila esker.

SAN MIGUEL IKASTETXEA

Matrikulatzeko epea zabalik
martxoaren 31tik apirilaren 11ra

Azalpen eta informazio bilera
martxoaren 31n, 18.30etan

San Miguel 7, Mutriku · Tel. 943 60 31 95 · Faxa: 943 60 30 23 · sanmiguel@sanmiguelikastetxea.net · www.sanmiguelikastetxea.net

TXORIA TXORI

Unai Madera eta Josu Burgaña iazko txapeldunek txikitatik daramate odolean txoriekiko zaletasuna. Behin nagusitu direnean, zer egingo eta Mutrikuko Txorizaleak Elkarteak sortu dute. Txori kantarien bigarren lehiaketa ari dira antolatzen buru belarri, eta tartetxo bat eskatu die Kalaputxik euren berri jakiteko asmoz.

Noiztik ari zarete honetan?

Iaz hasi ginen, iazkoa izan zen txapelketa antolatu genuen lehenengo urtea eta aurreko bigarrenarekin ari gara.

Zerk bultzatu zintuzten honetara?

Betidanik izan dugulako honetarako zaletasuna. Kanpoan ere parte hartzen dugu lehiaketetan, eta Mutrikun aspaldidanik lehiaketarik antolatzen ez zenez, honi heltzea erabaki genuen.

Txorien inguruan beti?

Bai, txorien inguruan, edo hobeto esanda txori kantuen inguruan. Honelako lehiaketetan kantuak du garrantzia ez beste ezerk.

Asko al zarete elkartean?

Zortzi-hamar bat lagun izango gara. Gazteak ere animatu dira, eta iazko partaideak aurreko ere gurekin izango ditugu, txoriak erosi dituzte eta oso animatuta dabilta.

Txoriak erosi egiten al dituzue?

Guk geuk ez daukagu erosteko ohiturak, etxean jaiotakoekin edo mendian harrapatutakoekin moldatzen gara. Txoriak harrapatzeko ere garaia dago, ezin duzu zuk nahi duzunean hartu, eta horretaz gain federatuta egon behar duzu. Iaz arte iraila erditik azaroa bitartean egin ahal zenuen hau, badi-rudi aurreko uztailetik aurrera egin ahal izango dela.

Eta mendian hartutako txoriekin aritu al daiteke?

Gaztea denean harrapatzen baduzu, akaso. Txoria zenbat eta gazteago izan guk irakasteko lana errazten digu. Lehen aipatu bezala, normalean txoriak kaiolan jaiotzen dira eta zortzi egunekin amari kendu egiten zaio, bestela amari egiten dituen gauzak egingo ditu eta lehiaketarako ez du balio izango, orduan guk geuk zotzen edo xiringen bitartez elikatu eta hezten ditugu.

Eta zein da zuen lana?

Hezitzeko normalean maixua eduki behar duzu, edo bestela CDarekin aritzen zara. CD horiek guk nahi dugun edukiekin edo guri iruditzen zaigun doinuekin grabatzen edo konposatzen ditugu eta gero erlojua erabiliz eta denborak neurtuz zuk nahi duzun hori eginarazten diozu txoriari, noiz

**Ea iazko zortea dugun
eta sariren batekin etxeratzen garen**

PANADERIA
OKINDEGIA
POTERO

GREGORIO AZKUE

ETXEKO TEL. 943 60 43 17
DENDAKO TEL. 943 60 36 43
OKINDEGIKO TEL. 943 60 45 12

Zure establezimenduaren berri
mutrikuar guztiei emateko...

KALAPUTXI

Luardo etxea, behea · Barrenkale, 12 · Tel. 635748393
kalaputxi@topagunea.com

imitatu behar duen, noiz isildu behar den... Mundu bat da, zaila da hemen azaltzea.

Eta hezitako guztiek balio al dute?

Agian 10-12 txori dituzu eta lan luze horren ondorioz zer-bait lortu dezakezu edo ezer ez. Denek ez dute eliterako edo goi mailarako balio. Oso zaila izateaz gain garestia ere bada.

Zaintza berezirik eskatzen du?

Egunero jana eta edana eman behar diozu. Kaiola garbi eduki, baina urarekin kontu handia izan behar da. Iturriko ura ez da beti berdina. Egun batean HP bat dauka eta handik lau egunetara beste HP bat. Guk edatean ez dugu hori nabaritzen baina txori batek bai. Agian ur horrek ez dio onik egin eta beherakoak jota dabil, atera daiteke horretatik baina hiltzea ere oso erraza da. Eta agian zuk zenuen txoririk onena urarengatik joan zaizu pikutara.

Zenbat denbora eman dezake txori bat prestatzeak?

Urtebete, gutxi gorabehera. Txoriak balio ez badu, hiru hilabetetara edo nabaritzen duzu lehiaketarako ez duela balio, honelakoetan ez duzu jarraitzen lanarekin.

Edonork parte har dezake lehiaketetan?

Federatuta dagoen edozeinek. Orain arte federatu gabeentzat ere bazegoen aukera, baina hemendik aurrera ez da hala izango. Federazioaren nahia txorien errolda bat egitea da, horren kontrola eramatea.

Nola neurtzen da lehiaketa?

Txori kaiolak estalita eramaten dira epailearen aurrera inork ez jakiteko zein norena den, eta epailearen aurrean 10 minutuz egoten dira. Denbora horretan kantatu behar du. Gerta daiteke txoria zerbaitekin entretenitzea edo jolasten hastea eta ez kantatzea. Hala geratzen bada zure lana pikutara doa. Dena den, lehiaketetan dabilzan txoriak oso ohituak daude eta ez da normala hori gertatzea, baina, hala ere, arriskua hor dago.

Kanpora joaten zarete parte hartzera?

Bai, Logroño, Bilbo, Eibar, Deba, Azkoitia, Arrate... ahal dugun guztietara. Esan behar dugu, bide batez, Mutrikuko

Ume-umetatik dugun zaletasuna da gurea, urteak pasa ahala gurekin jarraitzen duena

lehiaketa ez dela puntuagarria, hau da, ez dela inongo txapelketara joateko. Maiatzaren 1ean izango da Gipuzkoako Txapelketa, eta hortik 9 txori klasifikatuko dira Euskadiko Txapelketara joateko, hau da, Gipuzkoatik 9 klasifikatuko dira eta beste horrenbeste Bizkaia eta Arabatik. Hiru herrialde horietako lehenengo hirurak Espainiako Txapelketarako klasifikatuko dira.

Zaletasun handia al da hemengoa?

Bai, ezin gara kexatu baina Andaluzia aldean eta hor zehar maila handia dago honetan.

Zein txori motarekin aritzen zarete?

Guk kardantxiloak, guardantxoluak, erabiltzen ditugu batez ere, baina txokak, txoka mistuak eta kardantxilo mistoak ere erabil daitezke.

Iaz zenbat parte hartzaile?

180tik gora izan ziren Mutrikura etorritakoak. Santander, Logroño, Bilbo, Durango, Eibar, Ermua... leku askotatik etorri zen jendea. Esan behar dugu, baita ere, parte hartzaileek zorionak eman zizkigutela antolaketa onagatik. Sariak ere ez ziren nolanahikoak izan, eta dena oso-oso ondo atera zen.

Ez dute elkarrizketa bukatu nahi izan herriko dendari, tabernari, elkarte, laguntzaile, udal eta inguruan ibili ziren guztiei eskerrikeria beroenak eman gabe, laguntza horri esker aurrean ere antolatuko baitute lehiaketa. Zorte on!

Kirol Berri

Zure arrakasta posible da

Mutrikuko Kiroldegia - 943 60 31 75 Deba Kiroldegia - 943 19 22 62

Yoga
Aireto Dantza
Gimnasia Rítmica

ZU ZEU IZAN

Aurtengoan ere iritsi zaigu martxoaren 8a, emakumearen eguna, eta urtero legez, hainbat ekintza burutu dira emakumeen alde. Baina egun bakar bat izaten da emakumeen aldeko eginkizunak egiteko; eta urteko gainontzeko egunetan, zer? Ez al da, bada, emakumea, gizonezkoak bezala, urte guztian bizi? Urteko hainbat egunetan emakumea bortxatua, gaizki tratatua, arbuiatua eta marginatua izaten da; lan munduan ere hainbat oztopo jasaten ditu sexu arrazoiengatik, eta honegatik ez bada bere itxura fisikoagatik izaten ditu.

Badirudi emakumearen egoera, oraindik, hainbat aurrerapausu gauzatzeko bidean dagoela, baina egunerokotasunean aurrerapausu hauen orde, atzerapausuak ematen ari direla esango nuke. Bestela, erraza da, begira ezazu etxean: nor da etxeko lanak egiten dituen? Nor da egunero bere lanak amaitu ondoren etxekoarekin aurrera jarraitzen duena? Bai, egia da, oraindik lan hauek guztiak egiten dituen ama da, ama edo alaba. Eta askotan etxeko lanetan zerbait gaizki eginez gero, etxeko guztien aurpegi txarrak edota kexak... Baina ez al litzateke posible izango topiko hauek ezabatzea eta etxean iraultza moduko bat egitea? Adibidez, lanak banatu eta guztion artean egin, eta aurpegi txarrak edota kexuak norberarentzat gorde.

Hau etxeko egoerari begiratuta, baina begira dezagun egunkarietan. Har dezagun kirol egunkari bat: orriak pasa, eta pasa, eta pasa... Ez dago emakumerik! Beno bai, azken orrialdean bainujantzi nimino bat jantzita daraman emakume bat "una olimpica en la publicidad" testuarekin azpigitulatu. Baina emakumeek ez al dute, bada, kirol egiten? Badirudi ezetz. Badirudi emakumea ez dela kirol egunkari batean agertzeko modukoa. Zergatik? Hori jakitea gustatuko litzaidake, baina bururatzen zaidan arrazoi bakarra zera da, gizonezkoek bakarrik irakurtzen duten egunkaria dela eta emakumeen liga, dirudienez, ez da oso ondo hartua mundu honetan. Baina hau gezur hutsa iruditzen zait, gizonezkoak emakumeak beraiek beste edo gehiago direla ez baieztatzeko aitzakia hutsa. Nork esaten du, bada, emakume bat ezin dela gizona baino hobeia izan kirol batzuetan? Bada, inork ere e

Emakumearen estereotipoei begiratuta ere, hainbat oztopo aurki ditzakegu. Urrutira joan gabe, Pekingo olinpiadetarako bilatzen ari diren neska txinatarren itxurari erreparatuz gero, ezaugarri "perfektuak" dituzten neskak bilatzen ari direla konturatuko gara: azal arrosa, ezpain luzeak, pantorrila altuak, sudurretik-berokira eta sudurretik-okotzera distantzia berdina... dituztenen bila dabilta. Baina nola liteke hori? Argi eta garbi ikusten da itxuraren menpeko gizarte matxista batean bizi garela. Ezin gara garen bezalakoak izan, beti gizarteak jarria duen estereotipo horren barruan egon behar gara, eta ez dagoena gaizki hartua dago. Egia esan, gutxi batzuk bakarrik daude estereotipo horren barruan, baina hori beste gai bat da.

Lerro hauetan galdera asko egiten joan naiz, eta era berean batzuei erantzuna ematen, baina galdera hauen erantzunak oso garrantzitsuak direla eta errealtatea azaltzen dutela iruditzen zait. Eguneroko ekintza hauek frogarrienak dira, oraindik emakumearen alde egiteko bide luze bat falta zaigula. Beraz, nahiz eta azken urteetan zenbait aurrerapausu egin diren, ez dira nahikoak izan berdintasunean oinarritutako gizarte bat lortzeko, oraindik emakume asko publizitaterako sexu objektutzat baititugu.

GORETTI MENDIZABAL

koadrila afariak, bazkariak, bataioak, eguneroko menua

MUTRIKU - DEBA ERREPIDEA
LARANGA AUZOA
Etxeko Telf. 943 60 31 17
Jatetxea Telf. 943 60 31 67

SAN JUAN
MUTRIKU

Gizonezkoen
ileapaindegia

IMOTZ

Erdikokale, 34 - behea MUTRIKU Tel.: 943 60 41 62

E L K A R R I Z K E T A

BELGIAR IKASLEAK MUTRIKUN

Aurten lehenengo batxilergoko ikasleek trukea egin dute Belgikako hainbat ikaslerekin. Belgiarrek Mutriku izan direla aprobetxatuz, zenbait galdera egin dizkiegu hango eta hemengo bitxikeriez. Lehenik eta behin, gurekin hitz egitera etortzearen eskerrak eman dizkiegu:

Badakigu belgiarrak zaretela, baina, mesedez, esango zenigukete zer bait zuen herri edo herrialdeari buruz?

Bai, Aalst hiria ekialdeko Flandeseko probintzia batean dago. Belgikako kapitela den Bruselas hiritik 35 bat kilometrora dago.

Oso ezberdina al dira Aalst eta Mutriku?

Bai, hemen dena oso hurbil dago eta gainera oso aldapsua da; han, berriz, institututik oso urruti bizi gara, herriak oso sakabanaturik daude.

Ba al zenekiten zer bait Mutriku edo Euskal Herriari buruz, hona etorri aurretik?

Ez, ez genekien ezer Euskal Herriari buruz.

Esango al zenigukete Donostiara eta Bilbora egin dituzuen bisitaldietan aurkitu dituzuen gauzarik harrigarrienak?

Bilbon Guggenheim museoa bisitatu genuen eta asko gustatu zitzaigun. Oso harrigarriak dira zuen eguneroko ordutegiak ere. Aalsten institutuan hamabietan bazkaltzen dugu eta arratsaldeko bostetan afaldu.

Nolakoa da zuen institutua? Gurea baino handiagoa al da?

Antzerakoa da, geuk ere ikasgai bakoitzeko azterketa bat izaten dugu. Hamar eguneko denbora

tarte batean egunean azterketa bat edo bi izaten ditugu: gabonen aurretik, aste santuan eta ekainean. Azterketetan gaudenean arratsaldeak etxean igarotzen ditugu, honela hurrengo eguneko azterketak ikasten ditugu.

Zenbat hizkuntza ikasten dituzue zuen institutuan?

Bost hizkuntza: flemish (flandesera), frantsesa, alemaniera, ingelesa eta gaztelania.

Euskal Herriko bizitzeko era eta zuen bizitzeko era oso ezberdinak direla uste al duzue? Familia, lagunak, auzoa...

Bai, hemen denok batera egoten zarete goiz eta arratsalde. Dena dago oso batua. Aalsten herri erditik oso urruti bizi eta ikasten dugu, gutxi gorabehera 15 kilometrotara. Arratsaldean etxera joan eta ez dugu hurrengo egunera arte berriz elkar ikusten. Han ez dago lekurik jende gaztea batzeko. Gainera, lan asko izaten ditugu eta ez dugu izaten denborarik lagunekin geratzeko.

Zer kontatuko zenukete euskal familiekin igaro duzuen denboraldiari buruz? Ona izan al da? Gustura sentitu al zarete?

Bai, oso jatorrak eta atseginak zarete. Eta asko jaten duzue! Guk

barazki gehiago jaten ditugu, batez ere egosiak. Hemen Euskal Herrian jendeak anai-arreba asko eta familia handiak dituela nabaritu dugu.

Egileak: **IMANOL LEKUNBERRI eta MIKEL IRIGOIEN**

HITZ GUTXITAN:

Mutriku edo Aalst? Aalst

Belgikako janari bat? Belgikako txokolatea.

Euskal jaki bat? Paella, Tortilla, txorizoa eta olibak.

Edari bat? Kalimotxo

Kirol bat? Futbola eta saskibaloia

Musika talde bat? Pink, Red Hot Chili Peppers, Foo Fighters...

Euskal musika talde bat? Su ta gar.

COLLA LABORRAK

UNREST 2007 (6'20'') eta ALL ABOUT EVES 2007 (3'15'') Gentzane Agirre
COLUMBA PALUMBUS 2007 (4') Koldo Almandoz AZKEN TRENA 2007 (7'30'') Mikel Alvarez
ITZALAK 2007 (14') Iñigo Kintana MOMORRO 2007 (6'35'') Asier Mendoza
ARDAUAREN NEGARRA 2008 (3'15'') Logela Multimedia Anteojonudoak 2005 Kalageli Taldea
Zeruari 2006 Gaizko Fanarraga eta Ibon Antuñano Bestaldean 2007 Trastaka Ekoizleak

APRILAK 11 - 22:00 - ZABIEL

Karenka komunikazio elkarteak eta kultura udal sailak antolatuta

MAIALEN

Zorionak martxoaren 3an 4 urte egin dituzulako, etxeko denon eta batez ere Mikelen partez.

BEÑAT

Gure mutil jatorrari, zure 6.urtebetetzean, zorionak bihotzez etxeko danon partez.

MANEX

Zure 3. urtebetetzean zorionak etxeko danon partez eta mila kilo muxu.

IRATI

Zorionak gure printzesari! Apirilaren 11n 9 urte haundi egiten dituzu, laister ama baino haundiago. Nola pasatzen den denbora. Ondo pasa, familia guztiaren partez.

IZARO

Zorionak gure neska politxari, martxoaren 21ean 5 urte haundi beteko dituelako. Muxu pila bat amona Begoña eta amona Nievesen etxeko guztien partez.

NAROA

Martxoaren 30ean 1go urtebeteteza beteko duen gure etxeko larrosa alaiari, milaka muxu familia guztiaren partez.

BEÑAT ETA UXUE

Martxoaren 15ean eta 29an 7 eta 4 urte beteko dituzuenek, Zorionak eta muxu handi bana etxeko guztien partez!

IZARO

Otsailaren 23an 4 urte beteko ditu gure etxeko larrosak. Zorionak etxeko denon partez.

JANE

Gure etxeko kriskitin alaiari Zorionak! 4 urte potolo beteko dituzulako martxoaren 26an, muxu pillo bat, batez ere Alainen partez.

GARBI

Zorionak Garbiñe, zorionak lankide, zorionak lagun! Zorionak da zuretzako hil honetako hitza.

JOXE

Martxuaren 17an urteak bete dituzulako, Zorionak! etxeko guztien partez, batez ere, Mararen partez. Zorionak aitona!!

ALAZNE eta IZAR

Martxoaren 2an eta 3an, gurean loratu ziren udaberriko bi loretxoei Zorionak!! Etxeko guztien partez.

ISABEL eta LANDER

Martxoaren 24an eta 25ean, 5 eta 6 urte betetzen dituzuelako, Zorionak bikote! Eta muxu haundi bana etxeko denon partez, batez ere Lide eta Nerearen partez.

UNAI eta EKAIN

Gure etxeko mutil jator eta xelebreei, maitagarri bezain bihurri, konturatu gabe 8 eta 10 urte haundi! Zorionak bihotzez! Asko maite zaituzteten Ama, aita eta Lexuriren partez.

DANIEL, MARKEL eta SIMON

Zorionak etxeko hirukote onenari! Zorionak, zorionak eta zorionak! Ospatu ere egin beharko dugu!

Etxeko inor edo lagunen bat zoriondu nahi baduzu, ekarri argazkia Luardora edo deitu 635748393ra. Guk hemengo txoko honetan sartuko dugu!

Vitoria Optika
OPTIKARI - OPTOMETRISTA
> Graduazioak eta audiometriak etxean bertan ere egiten ditugu.
> Audifono digitalak, audifono analogikoak, osagaiak...
> Eguzkitarako osagaiak...
> Ikusteko laguntza bereziak...

Iparrakale, 1-ONDARROA Tel: 94 613 41 38 - mvitoria@cnoo.es

PAGOAGA S.A.
iturgintza - berogintza - gasa
igeltsaritza - aroztégia
Tel.: 943 74 02 79 - 943 74 05 12
Faxa: 943 74 35 65 / e-mail: pagoagasa@euskalnet.net
San Antolin, 13 - 20870 ELGOIBAR

argazki zaharrak

BURUMENDI MENDI TALDEKOAK.

1968. urtean, Peña
Viejan.

Juan Mari Altziskueta, Manolo
Basterretxea eta Juan Mari
Arrieta "Bernabe".

**GUREIZA FABRIKAKO
LANGILEAK**
1950. urtean.

Evaristo Martinez, Kepa Lizardi, Leocadio Uranga, Guillermo Eizagirre, Carmelo Olasabal, Aitor Egurbide, Luis Mari Bastida, Sabino Andonegi, Koldo Beristain, Kosme Txurruka, Andoni Urreiziti, Manuel Azpiazu, Alfredo Azkarraga, Juanito Sustaeta, Kontxita Lekue, Ana Mari Egurbide eta Maria Jose Lekue.

IÑIGOBELLEN
konde 3 - tfnoa. 943603701

argazki lanak
erretoke digitala
diseinu grafikoa
fotokopiak zuribeltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

Martxoaren 23ra arte

- **ZUHAITZAREN HITZAK** erakusketa. Zabel kultur etxean
Guda eta bakeari buruzko erakusketa, Gernikako Arbola sinbolo bezala hartu eta poesia baliabide. Panelak, audiobisualak eta filmak erakusketa hone-tan murgiltzen lagunduko digute.

Martxoak 16, domeka

- **GIXONAK** antzezlan, 19:00etan Zabel Kultur Etxean

Apirilak 2, eguaztena

- Haur liburuaren nazioarteko eguna 18:00etan Ipuin Kontalaria Zabielen.

Apirilak 5, zapatua

- **BERDEL EGUNA**

Apirilak 6, domeka

- Txori kantarien eguna

Apirilak 11, barixakua

- **FILM LABURRAK** 22:00etan, Zabel kultur etxean

LIBURUAREN ASTEA**Apirilak 23, eguaztena**

- Mutrikuko Udal Artxiboko dokumentuak bateratzen duen liburuaren aurkezpena. 19:00etan, Zabel kultur etxean

Apirilak 24, osteguna

- Umeentzako ipuin kontalaria

Apirilak 26, zapatua

- El Romancero Gitano dantza-antzezlan. 19:00etan Zabel kultur etxean.

2008 URTEKO MENDI-IRTEERAK

- **APIRILAK 13**
Lagran (756 m.)-Palomares (1.446 m.)-Lagran. (Araba)
- **MAIATZAK 18**
Lizarraga-Ulantz-Irantzun-Urba. (Nafarroa)

- Antolatzailea: **BURUMENDI MENDI ELKARTEA**
<http://www.burumendi.org>

ASTE SANTUA**Martxoak 15, zapatua**

- 18.30 Adiskidetze Sakramentuaren elkarteko ospakizuna.

Martxoak 16, Erramu Igandea

- 10.30 Meza Nagusia. Erramuak bedeinkatzea.
- 12.00 Haurren meza. Erramuak bedeinkatzea.

Martxoak 17, Astelehen Santua

- 10.00 Haurrentzako Gurutz-bidea Kalbaixora.

Martxoak 20, Eguen Santua

- 17.00 Haurren Eukaristia.
- 19.00 Azken afariko Eukaristia.
- 20.00 Eukaristia Komenduan.
- 22.00 Ordu Santua.

Martxoak 21, Barixaku Santua

- 8.00 Gurutz-bidea Kalbaixora eta penitentzia ospakuntza.
- 11.00 Gurutz-bidea Komenduan.
- 16.30 Jesusen Nekealdia Komenduan.
- 18.30 Jesusen Nekealdia eta Heriotzaren ospakizuna. Ondoren, prozesioa.

Martxoak 22, Zapatu Santua

- 21.30 Pazko Gaua. Bataioak.

Martxoak 23, Pazko Igandea

- 10.30 Meza.
- 11.00 meza Komenduan.
- 12.00 Pazko eguneko Meza Nagusia.

Martxoak 30, Pazko Bigarren Igandea

- 10.30 Meza Nagusia.
- 11.00 Meza Komenduan.
- 12.00 Meza.
- 13.00 Bataioak.

ODOLA EMATEKO EGUNAK**Apirilak 11, barixakua**

Arratsaldeko 6etatik 8ak arte
Anbulategian

Antolatzailea: MUTRIKUKO ODOL-EMALEEN ELKARTEA

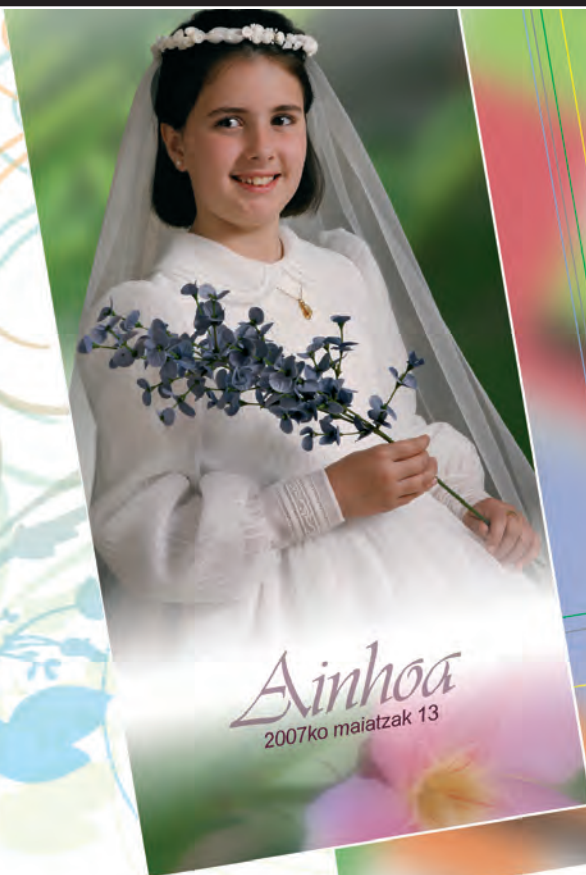
- ▶ Etxea apaintzeko proiektuak
  - ▶ Altzariak
  - ▶ Sukaldeak
  - ▶ Leiho mistoak (egurra eta aluminioa)

Errenteria auzoa, z/g · ONDARROA

Tel.: 94 683 18 07 · e-posta: barrueta@barruetabena.euskalnet.net

euskal preso eta iheslariak etxera

IÑIGOBELEN

argazki eta diseinu lanak

argazki analogikoak <
 argazki digitalak <
 album digitalak <
 opari pertsonalizatuak <
 kartelak <
 koloretatako fotokopiak <

Jaunartzeak
 eskatu zure txanda

ikastolaren MATRIKULA KANPAINA

martxoaren 31tik apirilaren 11ra

euskal irakaskuntzan

**HAZI
HEZI
BIZI**